

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในประเทศไทยเพิ่มขึ้นทุกที ทั้งนี้เพราะความก้าวหน้าทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี การสื่อสาร และการคมนาคม การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศเป็นไปอย่างกว้างขวางมากขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ในด้านต่าง ๆ เช่น การค้าขาย การเมือง การทหาร การศึกษา และทางวัฒนธรรม การรู้ภาษาแม่ภาษาเดียวไม่เพียงพอสำหรับการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาล่ากที่นิยมใช้กันแพร่หลายทั่วโลก เพื่อติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ (กมล เกวาริสูตร 2524: คำนำ) ซึ่งสอดคล้องกับที่ คิต พงศ์หัต และ ศิธร แสงธนู (2516: 2) ได้กล่าวว่า "คน 1 ใน 10 ของจำนวนพลโลกทั้งหมดพูดภาษานี้" นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังเป็นภาษาที่สำคัญในการศึกษาค้นคว้าวิทยาการในโลกปัจจุบัน (เขาวรัตน์ เหล่าสินชัย 2520: 60) เพราะลัทธิศำรารวิชากรต่าง ๆ เขียนเป็นภาษาอังกฤษมากที่สุด การที่จะศึกษาให้บรรลุเป้าหมายในวิทยาการต่าง ๆ นั้น จึงจำเป็นต้องศึกษาภาษาอังกฤษควบคู่ไปกับวิทยาการนั้น ๆ ด้วย

ในชีวิตประจำวันของคนไทย อาจมีความสัมพันธ์กับภาษาอังกฤษมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับชีวิตการงาน และสังคมของผู้นั้น คนไทยซึ่งไม่ได้มีอาชีพที่มีส่วนสัมพันธ์กับภาษาอังกฤษก็ยังคงเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ เช่น ป้ายชื่อร้าน ป้ายโฆษณาสินค้าต่าง ๆ มักจะมีลลากลแสดงแหล่งผลิต เครื่องหมายการค้า วิธีใช้ เป็นภาษาอังกฤษกำกับอยู่ด้วย นอกจากนี้เรายังรับคำภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่งบางคำก็ออกสำเนียงเป็นไทย เช่น วาว (valve) สะกูไร (screddriver) และบางคำก็ใช้เส่มือนกับว่าเป็นคำภาษาไทย เช่น แซนวิช (sandwich) ทีวี (T.V.) โซฟา (sofa) ฟุตบอล (football) แบดมินตัน (badminton) สลัด (salad) คำเหล่านี้เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทยแล้ว ผู้ฟังคนไทยก็เข้าใจได้ดี (เรธา ทองสวัสดิ์ 2513: 4) และยังอาจพบคำภาษาอังกฤษปะปนอยู่ในเพลง ภาพยนตร์ สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องมาจากภาษาอังกฤษเข้ามามีพร้อมกับความรู้ ศิลป วัฒนธรรม และสินค้าต่าง ๆ

เมื่อชีวิตคนไทยต้องเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษเกือบตลอดเวลาอย่างเลี่ยงไม่ได้เช่นนี้ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงจำเป็นสำหรับสังคมไทย และเป็นประโยชน์ต่อเด็กไทย (ผอญผา พันธุ์พัก 2525:1) ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงได้รับความสนใจจากคนทั่วไป และเข้ามามีบทบาทในหลักสูตรทุกระดับ ตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เด็กเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายขึ้นไป เรียนวิชาภาษาอังกฤษ เป็นวิชาบังคับสามัญ ตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2511:10) และตามข้อเท็จจริงแล้ว ภาษาอังกฤษไม่ใช่วิชาใหม่สำหรับคนไทย เรานิยมเรียนภาษาอังกฤษมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 จนถึงปัจจุบัน (ญาติ ไหวติ 2521:32-33)

การเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทยได้เริ่มมาเป็นเวลานานแล้ว แต่โดยเฉลี่ยการเรียนภาษาอังกฤษไม่ได้ผลเท่าที่ควรจะเป็น นักเรียนเริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา นับว่าใช้เวลาเรียนมากกว่า 10 ปี ซึ่งน่าจะได้ผลดี แต่ปรากฏว่า การเรียนภาษาอังกฤษในทุกระดับยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ดังที่ อมร รักษาสัตย์ (2513:71) นักการศึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาอังกฤษผู้หนึ่ง ได้ยกตัวอย่างผลการสอบเข้า คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2513 ซึ่งมีผู้สอบ 479 คน ทุกคนจบปริญญาตรี เรียนภาษาอังกฤษมาแล้วอย่างน้อย 12 ปี มีผู้รู้ภาษาอังกฤษใช้อ่านตำราได้เพียง 18 คน เท่ากับร้อยละ 5 ของผู้สมัครเท่านั้น นักศึกษาที่สอบเรียนต่อปริญญาโทนี้มีความพร้อมในด้านวิชาการ แต่ความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษคงจะอ่อนมาก คือ ใช้การไม่ได้เลย

เจริญ ศิริพัฒนาพันธ์ (2517:7) ได้กล่าวว่า "นักเรียนชั้นประถมศึกษาทำคะแนนวิชาภาษาอังกฤษได้ถึงมาตรฐานมีไม่กี่คน และมักได้บัตร อาจารย์ในระดับมัธยมศึกษา วิทยาลัย และแม้กระทั่งมหาวิทยาลัย บ่นเสมอว่าต้องเริ่มสอนภาษาอังกฤษให้ใหม่..." ซึ่งตรงกับที่ พรธณี สาคกริก (2520:4) และสุเมธเกียรติ แก่นมณี (2524:7) ได้กล่าวถึงผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยที่ผ่านมาว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ก่อให้เกิดความสูญเสียเปล่าทั้งในด้านค่าใช้จ่ายและเวลาเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า และก่อให้เกิดปัญหาแก่การสอนในระดับสูงขึ้นไป

นอกจากนี้ สุโร พงษ์ทองเจริญ (2520:1) และอรุณพล เรืองบุรพ (2523:76) ได้กล่าวถึงผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ซึ่งเรียนภาษาอังกฤษมา 6 ปีแล้วว่า

นักเรียนส่วนมากฟังภาษาอังกฤษเกือบจะไม่รู้เรื่อง พูดภาษาอังกฤษได้น้อยหรือพูดไม่ได้เลย ความสามารถในการอ่านและทำความเข้าใจ เนื้อหาที่ตนอ่านโดยสัมพันธ์กับที่อยู่ในเกณฑ์ที่ารู้คำศัพท์น้อย สะกดตัวไม่เป็น ไม่สามารถเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องพอควรแก่ระดับ นับว่าเป็นการสิ้นเปลืองเวลาไปโดยไม่ได้ผลคุ้มค่า

การที่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร สาเหตุใหญ่อาจเนื่องมาจาก ผู้เรียนไม่มีโอกาสฝึกการใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน อัตราส่วนของเวลาที่ผู้เรียนจะได้ใกล้ชิดกับภาษาไทยและภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน แตกต่างกันอย่างมากระหว่างเป็นการยากที่คนไทยจะมีความเข้าใจลึกซึ้ง และสามารถใช้อังกฤษได้อย่างอัตโนมัติ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา 2519:7)

วิลาล์ หันนาคินท์ (Velas Hannarkin 1970:2-24) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้อธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่ประสบผลสำเร็จว่า เนื่องจากครูเลือกเนื้อหาจากแบบเรียนมาสอนไม่ถูก และเหมาะสมกับนักเรียน การเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นไม่สัมพันธ์และต่อเนื่องกัน จึงทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าทั้งแรงงาน และเวลาเพราะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ไปสอนสิ่งที่ซ้ำกัน

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาต่างประเทศอีกหลายท่าน อาทิเช่น กานดา ณ. กลาง (2515:13-15) ลูโร พงษ์ทองเจริญ (2519:49-52) พรรณนิสาคร (2520:6-7) และฟินอคเชียโร (Finocchiaro 1973:20-27) ได้ทำการวิจัยหรือศึกษาสาเหตุและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ทำให้ผลที่ได้รับไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังได้กล่าวมาแล้ว สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู การขาดแคลนครูผู้ทรงคุณวุฒิ ความรู้ของครูยังไม่ได้มาตรฐาน ความรู้พื้นฐานของครูไม่แน่นพอ
2. ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน เช่น นักเรียนไม่เห็นความจำเป็นที่ต้องเรียนภาษาอังกฤษ
3. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จำนวนนักเรียนในห้องหนึ่ง ๆ มีมากเกินไปสำหรับการสอนภาษาต่างประเทศ

4. ปัญหาเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ วัตถุประสงค์ตั้งไว้กว้างมาก ผู้สอนสอนอย่างไรไม่มีจุดหมาย

5. ปัญหาในด้านผู้บริหารและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ได้ประสบความล้มเหลว มีปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน จึงทำให้ในปี พ.ศ. 2518 กระทรวงศึกษาธิการ มีดำริที่จะยกเลิกการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา (สุโร พงษ์ทอง เจริญ 2525:26) ดังนั้นเมื่อมีพระบรมราชโองการ ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 เปลี่ยนระบบการศึกษาจาก 7:3:2 เป็น 6:3:3 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานให้คงกับสภาพอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ ประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถได้ และดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โครงสร้างเนื้อหาสาระจึงไม่แบ่งแยกเป็นรายวิชา แต่สอดรวมเนื้อหาเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มประสบการณ์และจัดการ เรียนให้มีประสบการณ์ร่วมกันในระหว่างกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ให้มากที่สุด

มวลประสบการณ์ (Blocks of Experience) ที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มี

4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วยภาษาไทยและคณิตศาสตร์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าด้วยกระบวนการแก้ปัญหาของชีวิตและสังคม กล่าวถึง ปัญหาและความต้องการของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ เพื่อความดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างนิสัย

กลุ่มที่ 4 กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปในการทำงานและความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2520:2)

จะเห็นได้ว่าไม่มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอยู่ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยกำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกในระดับชั้นมัธยมศึกษาแทน (กระทรวงศึกษาธิการ

กรมวิชาการ 2525:8) แต่เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นวิชาภาษาต่างประเทศบังคับในระดับประถมศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นไปเป็นเวลานานแล้ว เมื่อหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ไม่ได้กำหนดให้มีการสอนภาษาอังกฤษ จึงก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่อต้านจากบรรดาพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยเฉพาะผู้ปกครองพากันเรียกร้องอย่างมากให้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาต่อไป (สุโร พงษ์ทองเจริญ 2525:30) ในที่สุดกระทรวงศึกษาธิการก็จำเป็นต้องยอมตามกระแสธารนี้ โดยมีคำสั่ง วก.520/2523 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2523 ให้เพิ่มเวลาเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 อีกสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง โดยให้เริ่มดำเนินการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 เป็นต้นไป โดยสัดให้อยู่ในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ดังนี้

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ เวลาเรียนที่เพิ่มขึ้น 200 ชั่วโมง จากเวลาเรียนปกติ 1,000 ชั่วโมง เป็น 1,200 ชั่วโมงต่อปีการศึกษานี้ ให้โรงเรียนเลือกสอนอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ภาษาอังกฤษหรือวิชาการงานที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต

สำหรับการเลือกที่จะเรียนภาษาอังกฤษหรือวิชาการงานที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต ในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ปีละ 200 ชั่วโมงนี้ ให้โรงเรียนเป็นผู้เลือก ซึ่งมีแนวปฏิบัติ 2 ทาง คือ

1. โรงเรียนหนึ่งอาจเลือกทั้งภาษาอังกฤษและวิชาการงานโดยแบ่งนักเรียนเป็นสองกลุ่มตามความสนใจของนักเรียน เมื่อเลือกเรียนอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ต้องเรียนติดต่อกันทั้ง 2 ปี ปีละ 200 ชั่วโมง

2. โรงเรียนเปิดสอนวิชาเดียวจะเป็นภาษาอังกฤษหรือวิชาการงานก็ได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความพร้อมของโรงเรียน และความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2525:7)

อย่างไรก็ตามแนวโน้มที่โรงเรียนจะเลือกสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกนั้น น่าจะมีโอกาสมากกว่าการเลือกการงาน โดยเฉพาะโรงเรียนราษฎร์ ส่วนมากก็ยังคงมีการสอนวิชาภาษาอังกฤษอย่างเข้มแข็งเช่นเคย ทั้งนี้เพื่อสนองความประสงค์ของผู้ปกครองทั้งหลาย ซึ่งเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ อันเป็นความนิยมซึ่งสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน (กระทรวงศึกษาธิการ กรมการฝึกหัดครู 2524:4) ส่วนโรงเรียนรัฐบาลนั้นก็ให้

เหตุผลในการเลือกสอนภาษาอังกฤษ ดังที่ ลูชาดา วิทยุติ (2525:26) และสำมาน แสงมลิ (2525:14) ได้กล่าวสอดคล้องกัน ดังนี้

1. ใจครูคนเดียวก็สอนได้ ไม่เหมือนวิชาอื่นที่ต้องใจครูหลายคน บางที่ต้องเชิญคนอื่น หรือวิทยากรท้องถิ่นมาสอน

2. ไม่ต้องมีอุปกรณ์มาก มีหนังสือเล่มเดียว มีอุปกรณ์นิดหน่อยก็สอนได้ ส่วนวิชาการงานต้องใจเครื่องมือมาก และส่วนใหญ่โรงเรียนไม่มีเครื่องมือชิ้นนั้น ๆ

3. นักเรียนจะได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา เพราะมัธยมศึกษามีเรียนภาษาอังกฤษซึ่งประเด็นนี้อาจเกิดความเข้าใจผิด เพราะในระดับมัธยมศึกษาได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือก และมีหลักสูตรภาษาอังกฤษ 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรที่รับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่เคยเรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว และรับเด็กที่ไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษมาเลย

4. วิชาภาษานั้นมีเรียนอยู่แล้วในหลักสูตรปกติ

จากสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผ่านมาเป็นปัญหา ประสบความสำเร็จผลที่ได้รับไม่เป็นที่น่าพอใจดังได้กล่าวมาแล้ว กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดเกณฑ์สำหรับโรงเรียนที่จะพิจารณาเลือกเปิดสอนภาษาอังกฤษ ในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ระดับประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. ครูผู้สอนจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

ก. เคยเรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอกหรือโทในระดับปริญญาตรีหรืออนุปริญญา

หรือ ข. มีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษอย่างน้อย 1 ปี และผ่านการอบรมการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

หรือ ค. สนใจในการสอนภาษาอังกฤษและผ่านการอบรมการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

2. โรงเรียนต้องมีความสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ตามที่ระบุไว้ในคู่มือครู เช่น ปัดรคำ ปัดรภาพ แถบประโยค และแถบบันทึกเสียง พร้อมทั้งเครื่องบันทึกเสียง ฯลฯ

3. โรงเรียนจะต้องมีเวลาเรียนสำหรับภาษาอังกฤษ 200 ชั่วโมง ตามที่ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 154/2523 ลงวันที่ 2 เมษายน 2523 เรื่องเพิ่มวิชาในหลักสูตร

ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยคัดตารางเรียนวันละไม่เกิน 1 ชั่วโมง (กระทรวง-
ศึกษาธิการ กรมวิชาการ อ้างถึงใน ศรีวิไล บุญยศิริ 2524:8)

การที่ต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นมานั้น เนื่องจากวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่โรงเรียน
เลือกสอนกันมาก (ปานตา ไข้อยู่ในวงค์ ใน ลุ่มน อมรวิวัฒน์ แรมล่อม อยู่ลู่ถาวร และ
โล่ภาพรรณ ชัยลัมปติ บรรณาธิการ 2524:163) และเพื่อเป็นการสะกิดกันมิให้โรงเรียน
ที่ไม่มีความพร้อม ครูที่ไม่มีความพร้อมตามที่ต้องการ ดำเนินการสอนแล้วก็อาจจะสอนไปอย่างผิด ๆ
พลาด ๆ อาจก่อให้เกิดปัญหา และไม่ได้คุณภาพตามแบบเดิมอีก (ศรีวิไล บุญยศิริ 2524:8)

จากการวิเคราะห์สาเหตุต่าง ๆ เพื่อแก้ไขให้การสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
ศึกษามีประสิทธิภาพนี้เอง ประกอบกับเพื่อให้เกิดผลตามหลักการทั่วไปของหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรง
ชีวิต จึงมีผลทำให้หลักสูตรภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นวิชาเลือกนั้นมีลักษณะเนื้อหาที่เกี่ยวกับชีวิต
ประจำวันหรือนำไปประกอบอาชีพได้ (functional English) และเป็นหลักสูตรที่จบใน
ตัวเอง (terminal course) ในการร่างหลักสูตร จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ และเนื้อหา
ของหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ
2. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางภาษา
3. เพื่อเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกระบบโรงเรียน
4. เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากล

จุดประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อให้มีทักษะในการออกเสียงภาษาอังกฤษ
2. เพื่อให้เข้าใจหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวสะกดและการ

ออกเสียง

3. เพื่อให้เข้าใจและสามารถใช้โครงสร้างประโยคในการฟัง พูด อ่านและ

เขียนได้ตามระดับชั้น

4. เพื่อให้เข้าใจความหมายและสามารถใช้คำศัพท์ได้เหมาะสมกับระดับชั้น

5. เพื่อให้สามารถใช้พจนานุกรมได้

เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งแยกตามทักษะพื้นฐานทั้ง 4 ดังนี้

จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา
<u>การฟังและการพูด</u>	
1. ฟังเสียงและออกเสียงสระพยัญชนะและคำได้	1. ความสัมพันธ์ระหว่างเสียง สระ พยัญชนะตัวอักษร และคำภายในวงศัพท์ 800 คำ
2. สามารถฟังและเข้าใจความหมายของคำและประโยค	2. ข้อความและโครงสร้างง่าย ๆ เช่น ประโยคคำสั่ง บอกเล่า คำถาม คำตอบสั้น ๆ ตามสถานการณ์ที่สร้างขึ้น
3. สามารถใช้คำพูดและเลือกใช้ถ้อยคำให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายตามที่ต้องการ	
<u>การอ่าน</u>	
1. ประสมอักษรและอ่านออกเสียงได้	1. การอ่านออกเสียงที่สัมพันธ์กับตัวหนังสือ คำและข้อความให้ถูกต้องตามจังหวะและวรรคตอน
2. สามารถอ่านและเข้าใจความหมายของเนื้อหาที่กำหนดให้	2. การอ่านเรื่องที่ใช้ศัพท์และรูปประโยคภายในวงที่กำหนด เนื้อเรื่องเหมาะสมกับวัย
3. สามารถใช้พจนานุกรมได้	3. การอ่านในใจเพื่อสืบเสาะความ 4. การใช้พจนานุกรม

จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา
<u>การเขียน</u>	
1. คัดและลอกแบบตัวอักษรเป็นคำและข้อความตามที่กำหนดให้ได้	1. การคัดและลอกแบบตัวอักษรทั้งตัวพิมพ์และตัวเขียนตามแบบที่กำหนด
2. เขียนคำและประโยคตามคำบอกได้	2. การเขียนตามคำบอก ตอบคำถาม เขียนประโยคสั้น ๆ รวมทั้งการใช้เครื่องหมายวรรคตอน
3. เขียนประโยคโดยใช้คำและโครงสร้างที่เรียนมาได้ (กระทรวง-ศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2525:12-15)	

เห็นได้ว่าหลักสูตรใหม่จะเน้นในเรื่องการให้เด็กเรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้มากขึ้น (Communicative competency) นอกเหนือไปจากความเข้าใจโครงสร้างของภาษา (structure) ไม่เน้นการท่องจำ แต่เน้นความเข้าใจ และนำไปใช้ได้ สิ่งที่แปลกขึ้นมา คือ มีการเพิ่มการสอนให้ใช้พจนานุกรมเข้ามาด้วย โดยที่ต้องการให้เด็กเรียน รู้จักที่จะค้นหาความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ เองโดยไม่ต้องรอพึ่งครูแต่อย่างใด (ปานตา ไข่เทียมวงศ์ ใน แรมลัมร อยู่สุภาพร เลขา ปิยะฉัตรริยะ และโสภณพรณ ชยลัมปติ, บรรณารักษ 2524:75)

จากจุดประสงค์ที่มุ่งไว้ในหลักสูตร ประกอบกับการพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นในการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาในอดีต คณะกรรมการร่างหลักสูตรและสื่อการเรียน จึงได้เขียนหนังสือขึ้นชุดหนึ่งชื่อ English Is Fun โดยใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ยึดผู้เรียนและกิจกรรมเป็นศูนย์กลางในการสอนและถือหลักการใหญ่ ๆ ดังนี้

1. เน้นการฝึกให้เด็กเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริง ทั้งในการฟัง พูด อ่าน และเขียน และสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน
2. ในการสอนนั้นนักเรียนมีบทบาทสำคัญที่สุด นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึกและใช้ภาษาอย่างเต็มที่ ครูมีหน้าที่ในการจัดกลุ่ม และป้อนงานให้แก่กลุ่มทำ

3. การเรียนการสอนดำเนินไปโดยอาศัยกิจกรรมเป็นสื่อในการเรียน นักเรียนฝึกใช้ภาษาเพื่อสอบถามเรื่องราวที่ต้องการทราบหรือเพื่อแสดงความคิดเห็นในสถานการณ์ต่าง ๆ ครูมีบทบาทในฐานะเป็นผู้จัดกิจกรรม ผู้ให้คำอธิบายว่ากิจกรรมนั้น ๆ นักเรียนจะต้องทำอะไรบ้าง และเป็นผู้แนะในการฝึกภาษา

4. ความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนแสดงได้ด้วยการที่นักเรียนเข้าใจความหมายของภาษาและสามารถในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ได้อย่างทั่วถึง มิใช่แต่เพียงสามารถตอบคำถามในข้อสอบได้อย่างถูกต้องเท่านั้น (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2525:15)

อนึ่งการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 นี้ได้เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 เป็นต้นมา จนถึงปีการศึกษา 2526 นั้นถือได้ว่าเป็นการนำหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษไปใช้ครบตามชั้นเรียนแล้ว โรงเรียนประถมศึกษาไม่ว่าจะอยู่ในสังกัด หรือหน่วยงานใดที่เลือกวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือก จำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องและตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งจากทฤษฎีภาษาหนังสือ เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษนี้ ได้พยายามแก้ปัญหา โดยการจัดหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีบทบาท เข้าร่วมในการเรียนรู้อย่างตนเองมากขึ้น มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ร่าเริงหรือกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจไม่มั่งพั่งเป็นฝ่ายรับเพียงอย่างเดียว (ปานตา ไข่เทียมวงศ์ . ในแรมสมร อยู่สถาพร เลขา ปิยะฉวีฉริยะ และ โสภภาพรรณ ชัยสมบัติ, บรรณาธิการ 2524:77) แม้ว่าหลักสูตรจะพยายามแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้นโยบายการเรียนการสอนแบบใหม่ต่าง ๆ เข้าช่วยก็ตาม แต่ครูก็เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ การเรียนรู้ ของนักเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ดังที่ฟินอคเชียโร (Finocchiaro 1975:36-37) และมิเชล (Michel 1967:404) ได้กล่าวว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะได้ผลดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นสำคัญเพราะครูสามารถสร้างบรรยากาศที่พึงประสงค์แก่ห้องเรียน ถึงแม้ว่านักเรียนที่มีสติปัญญาพอสมควรก็สามารถประสบผลสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศได้ แต่ถึงครูผู้สอนไม่เข้าใจหลักสูตรภาษาอังกฤษอย่างแท้จริง ไม่ปรับเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้สอดคล้องกับแนวการสอนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

โดยยังคงสอนตามแบบเก่าที่เน้นเรื่องการสอนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนจดและท่องจำส่วนมาก ก็จะเป็นผลให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนไม่ได้ผลเท่าที่ควร ความหวังของกระทรวงศึกษาธิการที่พยายามจะแก้ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผ่านมา คงจะไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

เพื่อให้การนำหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ไปใช้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ มีความคิดเห็นว่าการประมวลความคิดเห็น และปัญหาในการเรียนการสอน ทั้งจากของนักเรียนและครูสอนภาษาอังกฤษ จะทำให้ทราบข้อมูลที่เกิดขึ้นในช่วงการเรียนการสอนนั้น จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและตอบสนองความต้องการของนักเรียนและครูสอนภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากว่าทั้งนักเรียนและครูผู้สอนเป็นตัวอย่างที่สำคัญที่นำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนโดยตรง

อนึ่งการที่ผู้วิจัยเลือกวิจัยปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตหน่วยศึกษานิเทศก์หน่วย 6 ซึ่งเป็นโรงเรียนในเขตบางขุนเทียนและเขตราษฎร์บูรณะ จำนวนทั้งหมด 47 โรงเรียน เพราะโรงเรียนเหล่านี้เปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกทั้งสิ้นและยังเป็นเขตที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ จึงสามารถที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของนักเรียนและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตหน่วยศึกษานิเทศก์หน่วย 6 ในด้านหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน ตลอดจนจิตวิทยาความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 490 คน และครูสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 85 คนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตหน่วยศึกษานิเทศก์ หน่วย 6 (เขตบางขุนเทียนและราษฎร์บูรณะ) จำนวน 47 โรงเรียน จำนวนตัวอย่างประชากรรวมทั้งสิ้น 575 คน

2. ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของตัวอย่างประชากรในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 ปัญหาด้านหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร
- 2.2 ปัญหาด้านเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ
- 2.3 ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.4 ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียน
- 2.5 ความความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากคำตอบในแบบสอบถาม ซึ่งถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และครูสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผู้วิจัยถือว่าผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนตอบตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบ โดยปราศจากอคติและมุ่งหวังประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามนักเรียนและครูสอนภาษาอังกฤษ เป็นเครื่องมือที่เชื่อถือได้เพราะผ่านการพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งได้ทดลองใช้กับนักเรียนและครูสอนภาษาอังกฤษที่มีใช้ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย และได้นำมาปรับปรุงอีกครั้งหลังการทดลองใช้แล้ว

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. วิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง วิชาเลือกในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ซึ่งเป็นกลุ่มที่เพิ่มเติมขึ้นภายหลังเมื่อ พ.ศ. 2523 ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

โดยใช้หนังสือเรียน English Is Fun ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และคัดตารางเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 วันละไม่เกิน 1 ชั่วโมง หรือปีละ 200 ชั่วโมง

2. เขตหน่วยศึกษานิเทศก์ หน่วย 6 หมายถึง หน่วยศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานด้านวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตบางขุนเทียน (34 โรงเรียน) และเขตราษฎร์บูรณะ (13 โรงเรียน) รวมจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 47 โรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบความคิดเห็นและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนและครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตหน่วยศึกษานิเทศก์ หน่วย 6 (เขตบางขุนเทียนและเขตราษฎร์บูรณะ)
2. เป็นข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการสร้างหลักสูตรและผู้เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษพิจารณาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการเลือกวิชาในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย